

Keusoten valtuustolle 11.2.2021 - valtuustoaloite

Tausta

Nurmijärven kunnanvaltuusto hyväksyi 27.1.2021 Nuuka -talouden sopeuttamisen toimenpidesuunnitelman. Siihen valtuusto lisäsi yksimielisesti uutena toimenpiteenä alla kuvatun selvitystehtävän. Talouden sopeutustoimissa tarvitaan keinoja, joilla voidaan ennakoida syntyvän palvelutoiminnassa kestäväällä tavalla kustannussäästöjä pidemmällä aikajänteellä. Tavoitteena on vaikuttaa tehokkaammin nyt näköpiirissä jo alati kasvaviin raskaampiin ja kalliimpiin tuen ja hoivan tarpeisiin.

Tämä selvitystehtävä on järkevä tehdä tiiviissä yhteistyössä myös Keusoten kanssa, vaikka asiaa selvittääinkin erityisesti nyt **kunnan näkökulmasta**. Ja päävastuu selvitystehtävästä on Nurmijärven kunnalla. Tällaisesta kuntakohtaisesta tarkastelusta arvioimme olevan toimintamallina hyötyä myös Keusoten muille kunnille - Case-kokonaistarkastelun esimerkkinä.

Tällä valtuustoaloitteella Keusote:n valtuustossa 11.2.2021 ehdotamme, että **Keusote osallistuu tähän kunnan näkökulmasta tehtävään selvitysprosessiin, siten kuin ko.kunnan kanssa tullaan sopimaan.**

Selvitystoimenpiteen kuvaus:

Selvitetään keinoja vähentää sote-kustannuksia lasten ja nuorten sekä ikäihmisten osalta

1. **Selvitetään keinot säästää sote-kustannuksissa ehkäisemällä tarpeen kasvua** lastensuojeluun sekä lasten ja nuorten psykiatriaan. Esimerkkiä voidaan hakea tutkimuksista sekä toimivista käytännöistä. Selvitys kannattaa tehdä yhteistyössä mm. Keusoten kanssa palvelupolkujen, moniviranomais- ja järjestöjen kanssa toteutuvan yhteistyön toimivuuden, ja resurssien takaamiseksi. Tällä hetkellä mm. matalan kynnyksen Nurmijärven nuorisosaseman resurssit ovat alimitoitettut eivätkä vastaa tarvetta.

Selvityksen pohjalta voidaan käynnistää erilaisia toimenpiteitä nopeastikin ja myös pitkäkestoinen ohjelma lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi ja erilaisten riski-ilmiöiden taklaamiseksi. Kunnalla on itselläänkin monia keinoja vaikuttaa tehokkaammin raskaan ja kalliin tuen tarvetta vähentävästi, mm. oppilashuolto, nuorisotyö, kerhotoiminta, liikunta, opetuksen tuntikehys, järjestöavustukset ymv. yksilön turvallisuutta ja myös yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevat toimet. Moniin tarpeisiin vastataan yhdessä sovitulla tavalla Keusoten kanssa.

2. **Selvitetään keinot säästää sote-kustannuksissa ikäihmisten hoivatarvetta myöhentämällä.** Esimerkkiä kannattaa hakea tutkimuksista sekä toimivista käytännöistä. Selvitys kannattaa tehdä yhteistyössä mm. Keusoten kanssa.

Selvityksen pohjalta voidaan käynnistää erilaisia toimenpiteitä ja tarpeen mukaan myös käynnistää pitkäkestoinen ohjelma ikäihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Kunnalla on monia keinoja vaikuttaa ikäihmisten toimintakykyä ja hyvinvointia edistäväksi. Esim. Päiväkeskus/toimintakeskus, yhdistysten avustukset, asumisen, yhteisöllisyyden ja tukipalvelut yhdistävät korttelimaiset ratkaisut joka taajaman keskustaan, perhehoidon mahdollistavien asuntojen saatavuus, ja monet muut keinot. Tavoitteena ikäihmisten toimintakyvyn ja hyvinvoinnin vahvistuminen niin, että ympärivuorokautista tehostettua asumispalveluja ja laitoshoidoa ei tarvittaisi kasvavassa määrin.

Arvio toimenpiteen taloudellisesta vaikutuksesta ja sen ajoittumisesta:

Kyseessä olevan selvitys- ja yhteisen oppimisprosessin kuluessa löydetään keinoja, joita voidaan toteuttaa tarpeen mukaan toiminnassa nopeastikin. Ja aina ei välttämättä ole kyse lisäresurssitarpeista, vaan myös yhteisistä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä vahvistavista tavoitteista, asennoitumisesta ja yhteistyön käytännön toimivuudesta mm. erilaisten riski-ilmiöiden torjumisessa. **Tavoite on vahvistaa pitkäjänteistä ja strategisempaa toimintatapaa, jolla voidaan ehkäistä muutoin jatkuvasti kasvavia kalliimpia kustannuksia.** Kaupungeissa ja myös sote-kuntayhtymissä on meneillään tavoitteellisia ja kokonaisvaltaisia pitkäkestoisia kokonaisvaltaisia ohjelmia, joilla haetaan parempaa eri osapuolien toiminnan yhteisvaikutusta ja vaikuttavampaa palvelurakennetta. Palvelurakenteessakin tulee toiminnan kehittämistarpeita tarkastella ihmisen tarpeiden näkökulmasta, ei palvelulähtöisesti.

Taloudelliset säästövaikutukset voivat olla satojen tuhansien eurojen suuruisia vuosittain, esimerkiksi yhden lapsen vuoden kestävä sijoituksen estäminen voi säästää 100 000 euroa (tässä laskelmassa hoitovrk-kustannus on 274e/vrk, varsinkin nuorten sijoitusten hoitovuorokauden hinnat ovat tätä huomattavasti suurempia). Nykyisen palvelurakenteen kokonaiskustannuksissa on kyse useista miljoonista euroista vuosittain.

Koronan vaikutukset lapsiin, nuoriin ja ikäihmisiin on saatavilla olleiden tutkimusten mukaan olleet hyvinvointia ja toimintakykyä heikentäviä, mikä voi entisestään kasvattaa kustannuksia. Koronan jälkeisessä ajassa on vaara, että kunnan kustannukset nykyisestäänkin kasvavat, ellei hyvinvoinnin tukemiseen paremmin varauduta.

Arvio toimenpiteen muista vaikutuksista:

Kustannussäästöjen ohella, vahvistetaan ihmisten hyvinvointia ja omia voimavaroja toimia erilaisissa elämäntilanteissa. Tämä on kestäväällä pohjalla olevaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Esittäjät

Nurmijärveläiset sote-luottamushenkilöt Keusoten ja HUS:n päätöksentekoeleimissä - 21.1.2021 olleen yhteiskokouksen puolesta **Sirkka Rousu ja Riina Mattila**, Keusoten nurmijärveläisiä valtuutettuja